

פניני הדף

הארות והערות, שנאמרו בשיעור הדף היומי, בביה"כ "אליהו הנביא", רוממה, ירושלים

דבר העורך

כפית שמן

מעשה בנער שסבל בבית אביו, חיי מרורים ולענה, החליט שהוא יוצא לחפש את האושר בעולם הגדול, הוא שמע על טירה הנמצאת במרחק רב, ובה ישנו זקן חכם היודע את סוד האושר.

לקח ציוד ויצא למסע, ארבעים יום וארבעים לילה, בדרך לא דרך, סלעים ונחלי מים, קוצים ומהמורים, עד שהתקרב לאזור בו נמצאת הטירה. הוא חיפש את הפתח, השומרים שאלו אותו למטרת בואו, והוא השיב שמעתי שיש כאן חכם שיועד את סוד האושר, פנה שמאלה, קומה שניה מצד ימין, תמתין שם.

הוא ישב והמתין ולידו ישבו הרבה אנשים שעל פי לבושם נראו עשירים, שבאו לחפש את האושר, בזה אחר זה נכנסו, ומידעו המתיין שעתיים ואז נקרא פנימה.

הזקן שאל למטרת בואו, ומשנענה השיב: אין לי פנאי לענות לך כעת, לך תעשה סיבוב בטירה ותפעל מהחכמה המצויה בה, ותשוב אלי בעוד שעתיים. הלה בא לצאת ואז קרא לו הזקן, הוציא כפית קטנה טפטה לתוכה ארבע טיפות שמן, וביקש ממנו לשאת את הכפית במסעו בטירה, ולהזהר שלא יישפך ממנה השמן.

הנער יצא לסיבוב, ומול עיניו נגלו מחזות מדהימים, מפלי מים בשלל צבעים, ביתנים עם עופות בצבעים שונים, אלא שכפית השמן הפריע לו להתרכז במראות, הוא הקפיד לאחוז אותה בזיהרות ואכן הכפית נשארה בשלמותה, חלפו שעתיים והנער שב למקום המפגש, כשהכפית בידו, הזקן התעניין ואמר: תספר לי מה ראית בטויל בטירה, ומה היה מיוחד עבורך?

את האמת, לא התרכזתי במראות הטירה, משום שהייתי עסוק באחיזת השמן, כך אני לא אוכל לעזור לך אמר החכם, אתה הולך שוב לסיבוב, ומספר לי את התרשמותך, הלה יצא שוב כשהכפית בידו, הוא שב כעבור שעה ובפיו חוויות מדהימות, היכן השמן שאל הזקן? אוי! מרוב שהתרכזתי בטירה לא שמתי לב והשמן נשפך.

אתה שומע מה סוד האושר, לעשות טויל ולהשגיח שהשמן לא יישפך. אם אתה חושב שהאושר זה העוה"ז אתה טועה, החכמה להיות בעוה"ז אבל להשגיח על העוה"ב.

אשריכם לומדי הדף... החיים בעולם הגדול ומשגיחים על כפית השמן שלא תישפך...

שאלת החודש

הגברת שלא התגברה

מעשה באשה בודדה שנכנסה לדירה שכורה, וביום הראשון לשיכונה נכנסה לאמבטיה להתרחץ, ובסגירת הדלת השתחררה הלשונית, והדלת ננעלה, היא הבינה שבמידה ואף אחד לא יתענין בה שם תהא קבורתה, שטחה מגבת וישנה שם, בבוקר דפיקות חזקות בדלת הבית, חברתה חשה ברצון לעזור לה בארגון הדירה, ומשלא ענתה בטלפון נסעה אליה, הגב' שברה את הזכוכית בחלון האמבטיה וזעקה לחברתה שתזמין פורץ, פרצו את הכניסה לבית ואת האמבטיה.

א. מי ישלם את תשלום הפורץ?

ב. מי ישלם את הנזקים שנגרמו לרב בריח ולאמבטיה?

חוו דעתכם בנידון, בפקס: 02-5817174 / במייל: pninyhadaf@gmail.com

וביותר שעי"כ מתקנת חלתו של עולם.

השאלה: אשה שעמדה להפריש חלה ובא בעלה והפריש ללא ידיעתה, האם צריך לשלם לה קנס כדון חוטף מצוה?

ו. דף פז: חליצה במת מוות קליני.

נתבאר בגמ' אשה שממתינה לחליצה אין מחשיבים את המתים כחיים לחיובה, משום דרכיה דרכי נועם. השאלה: אשה שממתינה לחליצה, ומת המיבם מוות קליני ואח"כ חזר לחיות, האם נפטרה מיבום?

ז. דף פח. הפרשת חלה שהתערבה בעיסה.

נתבאר בגמ' ג' דברים אפשר להישאל, טבל, הקדש, וקונמות.

השאלה: אשה שהפרישה חלה וילדה הקטן עירב את החלה בעיסה הגדולה, האם יכולה להישאל?

ח. דף פט. מעשר מפירות חממה על פירות מעצי נקוב.

נתבאר בגמ' ובשו"ע י"ד (שלא) אין תורמין מאינו נקוב על נקוב.

השאלה: האם מותר להפריש מעשרות, מפירות שגדלו בחממה על פירות שגדלו בעצי נקוב?

ט. דף צ. קנס למדבר בפלאפון בביה"כ.

א. דף פב. קופות צדקה שנפלו והתערבו.

נתבאר בגמ' דין ב' קופות אחת של חולין ואחת של תרומה, שנפל לתוכן סאה של חולין וסאה של תרומה. השאלה: אדם שהפיל שתי קופות שהיו בביתו, אחת של מוסד מוכר ואחת כללית, והתערבו, כיצד יתקן?

ב. דף פג. ביה"כ שנבנה על שטח פרטי.

נתבאר בגמ' אין אדם אוסר דבר שאינו שלו. השאלה: אדם שהשתלט בכח ובנה ביה"כ על שטח פרטי האם יש לזה קדושת ביה"כ?

ג. דף פד. הדרת תלמיד חדש המקשה קושיות.

נתבאר בגמ' שרבי בא ללמוד בחברת תלמידים חריפים ומחמת קו' לא הניחו לו ללמוד.

השאלה: תלמיד חדש המקשה קו' ונראה שעושה לקנטר את חבריו, האם מותר להדיר?

ד. דף פה. חוב מכולת של אשה שבעלה נסע לחו"ל.

נתבאר בגמ' ובשו"ע אה"ע"ז (ע,ד) עמד אחד וזן אותה מעצמו, הבעל לא חייב לשלם.

השאלה: אשה שבעלה נסע לחו"ל ובעל המכולת החל לרשום לה, וכששב בעלה תובעו, האם חייב לשלם?

ה. דף פו. בעל שגנב הפרשת חלה לאשתו.

נתבאר בגמ' זכות האשה בהפרשת חלה בשל בעלה,

השיעור בדף היומי נמסר ע"י הרב אהרן בן אדיבה שליט"א

בשעה 15:20, לאחר תפילת ערבית, בביה"כ אליהו הנביא, רח' פתח תקוה 1, שכונת רוממה
ניתן לשמוע בשידור חי / חוזר, בטלפון: 0504-161-689 (שלוחה 5)

הקדשת עמוד 050-419-0185 בנק יהב סניף 123 חשבון 227720	תשובות הערות והארות: פקס: 02-58-17-17-4 דואר: פולנסקי 26 ירושלים מייל: pninyhadaf@gmail.com	'קו ההלכה הספרדי' 0737-860-860 מענה ארצי לשאלות בהלכה	לרפואת הילד יאיר בן מיכל	לרפואת הנערה אורנית בת אסתר
---	--	--	-----------------------------------	--------------------------------------

פתגמי מוסר

חובות המוסריות המה גוף אחד עם פסקי ההלכה, וההלכה היא המכרעת את האסור והמותר של תורת המוסר, כיצד: אמרו במס' ב"ב כ"א: (דמלמדי תינוקות אין טענה של פסקת לחיותי, הרי שיש בעיר מלמדים מתפרנסים מעמלם, ובאו מלמדים מעיר אחרת, וכטבע בני אדם קפצו כולם על האורחים החדשים ומלמדי העיר ניזוקו. המקופחים פשטו שנאתם בלבם על הרודפים החדשים, ומשנאת הלב יצאו לבקש עליהם תואנות מומים ועלילות, ולמדו לשונם דבר רע עליהם, ומרעה אל רעה יצאו להוציא דיבת שווא, ולעורר רחמי בני העיר נגד האכזריות של הבאים החדשים, עד שהוסיפו בקטטות ומריבות ולעתים נוקמים בהם נקמות כאשר תמצא ידם.

הנה כל מעשיהם היו מנוקים מכל חטא ואוון, לו היתה ההלכה כמותם שיכולים לעכב על החדשים, והחדשים היו החוטאים בנפשם, אין כאן מחלוקת ולא לשון הרע ולא שנאת חנם, ויש כאן מלחמת מצוה להעמיד הדת על תלה.

אבל עכשיו! שההלכה הכריעה שקנאת סופרים תרבה חכמה, ויסוד הזה נעלה מחיותא דאנשים פרטיים.

האורחים הבאים עשו כהלכה, והקמים כנגדם שופכים דם נקיים, וכששונאים אותם בלב עוברים על לא תשנא אחירי! וכשמדברים עליהם רע עוברים על לה"ר, כשמקהילים קהילות לקטטות עוברים על לא תהי' כקרח, כשנוקמים בהם כהעדר הטבה עוברים משום לא תקום, וכשאמרו בגמ' שם ומודה ר"ה במלמדי תינוקות דלא מצי מעכב, נכללה בהלכה זו הרבה הלכות מוסריות אשר תפגשנה מתוצאות ההלכה. (חזו"א אמונה וביטחון) *****

ההגה של העולם: מעשה באדמו"ר מפיטסבורג זצ"ל ששהה בארה"ב לרגל מסעותיו, במסע הדינר, הוא נכנס לרכב מפואר שהמתין לו, אולם מה גברה תמיהתו, ליד הנהג היה הגה וגם ליד הנוסע כמושב הקדמי לידו עוד הגה, לשם מה ההגה הזו? הנהג חייך והסביר: יש לי בן איפרקטיבי, שהיה נצמד כמושב לידי ומנסה להטות את ההגה, מה עשיתי התקנתי הגה דמה לידי, והוא נוסע ומסובב את ההגה וכטוח שהוא הנהג. אמר הרבי: הרבה מלכים ושרים מחזיקים את ההגה ביד ולא מכינים שזה הגה דמה, ההגה האמיתי הוא למעלה.

שהכל נהיה בדברו: ברכות (יז) על הכל אם אמר שהנ"ב יצא, מי שרוצה לצאת מהצרות צריך להאמין: שהכל נהיה בדברו! נתבונן אדם בבוקר לאחר התפילה, לוקח כוס, נותן לתוכו קפה שחור ומר וכפית סוכר לבנה, ממלא מים חמים, ומזוג חלב קר, מערב ומברך: שהכל נהיה בדברו, כי תערובת של מלוח ומתוק קר וחם, הכל מאתו יתברך.

מה בין קדושה לכתר? בנוסח הקדושה אנו מתחננים לחוש את סוד שיח שרפי קודש, והנה בכתר אנו מרגישים בבית, יחד כולם! היסוד הוא תורה נותנת לך להרגיש בבית, רק לאחר קריאת התורה, ניתן לבקש להודות יחד עם המלאכים.

עקרב: שלושה דברים באים בהיסח הדעת, עקרב, משיח, ומציאה. יש כאלו שהמשיח עבורם יהיה כעקיצת עקרב, ויש שהוא יהיה בכחי' מציאה, פתאום יבא האדון אל היכלו, ויריצוהו מן הכור כי הישועה מגיעה בהפתעה.

מאה ברכות.

נתבאר בגמ' איברי חטאת שנתערבו בעולה מעלה אותם למזבח לשם עצים ולא לריח ניחוח. השאלה: אדם המחמיר לא להריח נענע שגדלה בשביעית, האם מותר לו בשבת להריח בכדי להשלים מאה ברכות?

יט. דף קא. מיני דיין הצריך משקפיים.

נתבאר בגמ' שדייני ישראל צריכים להיות נקיים מכל מום, וברמב"ם כ' שמשקפיים היו מום. השאלה: האם יש להעדיף דיין ללא משקפיים, על פני דיין חרף עם משקפיים?

כ. דף קב: השארת חנוכה שנכנתה בחוץ חצי שעה.

נתבאר בגמ' שאין התורם נכנס בסנדל משום חשד. השאלה: האם יש ענין להשאיר חנוכיה שהדליק ונכנתה מיד, למשך חצי שעה בחוץ?

כא. דף קג. הליכת בנות בבית ללא גרביים.

נתבאר בגמ' לגבי יבם שנפסקה רגלו שכל ששווה לרגל נחשב לרגל. השאלה: האם מותר לבנות ונשים ללכת ללא גרביים בתוך הבית, בימי הקיץ החמים?

כב. דף קד. עשיית דין תורה בשעת קצר חשמלי.

נתבאר בגמ' ובשו"ע חו"מ (ה) אין דנים בלילה כשם שאין רואים נגיעים בלילה. השאלה: ב"ד לממונות שהחלו לדון בלילה ונהיה קצר חשמלי, האם יכולים להמשיך לדון?

כג. דף קה. חתן מבית עלי.

נתבאר בגמ' שבית עלי שנתקללו למות בקיצו"י יש להם תקנה לבטל הקללה ע"י תורה וחסד. השאלה: חתן שגילה למסדר קידושין שהוא מיוחס לעלי הכהן, האם צריך ליידיע את הכלה?

כד. דף קו. יבם שהטעו אותו והטעה אותם חזרה.

נתבאר בגמ' שיכולים להטעות את היבם בכדי שיעשה חליצה. השאלה: יבם שהבטיחו לו הרבה ממון בכדי שיחלוץ, וחלץ ואמרו לו: אין כסף! האם רשאי להטעותם ולומר שהוא איטר והחליצה לא עלתה?

כה. דף קח: סכסוך עם בני משפחה מחמת מניעת ערבות.

נתבאר בגמ' בג' דברים יתרחק אדם, פקדונות, מיאון, וערבות. השאלה: אברך המבקש מגיסו לחתום ערבות, האם רשאי להימנע אף שזה יביא לידי מריבה במשפחה?

כו. דף קי. תקנת ממזרים ע"י הפקעת קידושין.

נתבאר בגמ' מי שעושה שלא כהוגן רבנן מפקיעים הקידושין ממנו. השאלה: האם ניתן להשתמש בהיתר הפקעת הקידושין להתיר ממזרים, אף שע"כ יחשבו כל בעילותיו לזנות?

נתבאר בגמ' ובשו"ע חו"מ (ב) שבי"ד מכין ועונשים שלא מן התורה.

ביה"כ שהכריזו שכל מתפלל שמדבר בפלאפון בביהמ"ד ישלם קנס לביה"כ, האם חייב לשלם? **י. דף צא. קיזוז משכורת אשה שהזיקה.** נתבאר בגמ' דין מעש"י של האשה לבעלה.

השאלה: אשה שהזיקה בעבודה והמנהל רוצה לקזז משכרה האם רשאי, או שבעלה יכול לעכב?

יא. דף צב. אשת כהן שבשעת נישואיה התברר שהיתה זקוקה ליבום.

נתבאר בגמ' דין ילדיה של אשה שנשאת על פי בי"ד ובא בעלה.

השאלה: כהן הנשוי לאלמנה והתברר שבעלה הראשון נפטר ללא ילדים וזקוקה ליבום, ואחר נישואיה נפטר האח שאמור לחלוץ, האם הכהן רשאי לשהות עמה?

יב. דף צג. קיזוז מעשר כספים ממשכורת שעדין לא קבלה.

נתבאר בגמ' דין מכירת דבר שלא בא לעולם. השאלה: אשה שבקשה לקזז ממשכורתה מעשר כספים לישיבה בה עובדת האם זה נחשב למעשר כספים, כיון שלא זכתה עדיין?

יג. דף צד: התרת עגונה עפ"י חלום.

נתבאר בגמ' שרב ינאי רצה לפשוט הלכה כמה שראה בחלום.

השאלה: רב שראה בחלום את בעלה של העגונה כשהוא מספר איך נהרג, ונותן סימן, ובדקו המקום ונמצא הסימן, האם מתירים את העגונה עפ"י החלום? **יד. דף צו: תפילת ימים נוראים באולם ספורט.**

נתבאר בגמ' שר' יוסי בן קיסמא אמר על מעשה שנקרע ס"ת בביהמ"ד, שיהפך מקום זה לע"ז.

השאלה: האם מותר לשכור אולם המשמש לספורט ותרבות, לצורך תפילת ימים הנוראים?

טו. דף צז. גנב חידושים והדפיסים.

נתבאר בגמ' כל ת"ח שאומרים דבר שמועה מפוי בעוה"ז, שפתיו דובבות בקרב.

השאלה: חידושים גנובים שאומרים בשמו של הגנב, האם שפתיו של הגנב דובבות בקרב?

טז. דף צח. הכרעת הלכה על פי מעשה רב.

נתבאר בגמ' כל ת"ח שמורה הלכה ובא אם קודם מעשה שומעין לו.

השאלה: מצוי בדורות האחרונים ספרי הלכה המתארים הנהגותיהם של גדולי ישראל, האם ניתן לסמוך הלכה למעשה?

יז. דף צט. אכילה במקום שצדיק אוכל.

נתבאר בגמ' אין הקב"ה מביא תקלה לצדיקים בעיני אכילה.

השאלה: אדם הגיע לאירוע שאין שם הכשר כראוי וראה שצדיק אוכל, האם רשאי לאכול על סמך זה?

יח. דף ק. הרחת בשמים בשביעית להשלמת



שאלות משולחן המערכת

(ציבור הקוראים מוזמן לשלוח שאלות אקטואליות)

א. אברך קנה מקרר ולשם כך לקח מחברו כרטיס אשראי, וביקש עשר תשלומים, לאחר חודשיים שם לב בעל הכרטיס שגובים עמלה בסך אחוז מכל תשלום, הם הופתעו שגבו מהם בקרדיט, הוא ביקש מבעל המקרר שישלם לו את הריבית שגבו ממנו, האם מותר לו להמשיך לשלם לאחיו ללא היתר עיסקא, והאם חייב לשלם על מה שכבר גבו מדין מזיק?

ב. בעל תשובה שיש לו תמונות נוף מהעבר בהיותו חילוני וצולמו בשבת, האם מותר להביט בהם? ג. גננת לילדים חילונים, המביאים מוצרי מתיקה ללא שום כשרות, המורכבים מרכיבי שומן חזיר, האם מותר לה להשמיד ולא לחלק לילדים?

ד. בחור שרוצה לכרוך ספרים ויש כבר בחור שעוסק בזה האם מותר לו להתחרות ולכרוך בזול? ה. עשה שריטה לרכב, והתברר שהרכב שכור, ולשוכר יש הטבה הנקראת "ביטול השתתפות עצמית" ועי"כ פטור משלם על נזקים שהוא עשה, האם רשאי להעלים את זהותו של המזיק בכדי שיפטור מהתשלום?

ו. אשה שבאו אורחים, ומרוב בהילות הוציאה מהמקרר שתי חבילות סיגרים שהכינה, וטגנה אותם בשמן עמוק, כשהחלו לאכול גילו שחלקם ממולאים בדגים וחלקם בבשר, האם מותר לאוכלם? ז. האם מותר להעביר מטבעות של עשר ₪ מזוייפים לגוי?

ח. מכשיר לקרם עוגה, המכניסים לתוכו נזל, וכשיצא ובא במגע עם האוויר, מתקשה, האם מותר להשתמש עמו בשבת?

ט. הורי האשה רוצים לקנות לפני הלידה את כל מוצרי התינוק, האם יש מניעה לכך?

י. נערה המלמדת דרך ארגון ילדה המתקשה בלימודים, ובמסגרת צריכה ללמד שעתים, במשך שלוש פעמים בשבוע, אלא שלאחר שעה וחצי אומרת האמא: את יכולה ללכת ותרשמי שהיית שעתים, האם מותר לה לרשום שעתים?

תשובה כהלכה

ש. נתבאר בגמ' סימני איילונית וא' מהם קולה עבה, האם מותר לומר בבירורים על נערה, שקולה עבה?

ת. השיבנו הגה"ג אליהו בר שלום שליט"א שיש להבחין אם אינו הס"י היחיד יש לידע את הבחור לפני הפגישה אולם אם זה החיסרון היחיד אין להדגיש זאת אלא יתנו לבחור להחליט אם תיטב בעיניו, ומעשה באב נערה שבירר אצל שכינו על בחור הלה אמר: הכל אצלו משונה" האב הפגיש את הנערה, והשידוך נסגר לטובה, באירוסין אמר אב הנערה לשכינו, בתי בדקה ומצאה ש"הקול שלו" דווקא יפה ואינו משונה.

שאלת החודש

מתוך פניני הדף מס' 103

מעשה ברשת חנויות גדולה בארץ, אשר חלקה הטבות לעובדיה, ובין העובדים מנו שלוש מנהלים שנהלו את החברה, נשיא החברה העניק להם חבילת תיור בשווי 25.000 ₪ הכוללת: נסיעה ל"תאילנד", בית מלון מפואר לשבועיים, מופעים וכיו"ב. מיודעינו המנהל שומר תורה ומצוות לא חפץ לנסוע, וחפץ למכור את החבילה במחיר יותר זול, לכל אשר יחפוץ, בכדי לקבל מזומנים תחת זה.

א. האם מותר לו למכור ללא רשות נותני ההטבה? ב. באם מותר לו למכור, האם יש בזה משום "לפני עיור" או מסייע לדבר עבירה?

תשובת הרבנים: מותר לו למכור אולם יש לחוש למסייע בידי עוברי עבירה.

מקורות ונימוקים: השו"ע חו"מ (רכה) כל תנאי שבממון תנאו קיים, וכאן נותנים לו הטבה שווה כסף ולכך רשאי למכרו, אומנם כיון שמוכר בזול יש לחוש למסייע שהרי בלפני עור אינו עובר אם בין כה היה הלה נוסע בלעדיו, ובש"ך יו"ד (קנא,א) היקל במומר, שאין בו איסור מסייע, ועוד שאינו מגיש את האיסור בעצמו, ועיין ביבי"א (ב,טו).

שאלות ותשובות מגיליון מס' 103

עפ"י השו"ע חו"מ (קכח) הפורע חובו של חברו אין חברו צריך לשלם דהוי כמבריה ארי, אומנם דעת הגר"א בן חיים לחלק אם יש סיכוי סביר שהשני היה מקבל דו"ח אם לא היה מונח הדו"ח הזה, השני חייב לשלם והראשון פטור.

ש. אברך שלאחר הנישואין גילה שאשתו חייבת חוב גדול לביטוח הלאומי, מי ישא בתשלום?

ת. השיבנו הרה"ג דוד אסולין שליט"א יש לחייבו לשלם עפ"י המבואר בשו"ע אהע"ז (צא,ד) האשה שהכניסה לבעלה מלוה על פה שלוותה לפני הנישואין אינו חייב לשלם אולם מלוה בשטר חייב לשלם, ונראה שביטוח לאומי נידון כמלוה בשטר, אומנם דעת הגר"א בר שלום שאין זה נחשב כמלוה בשטר כיון שאינו מפורסם ובדרך העולם תשלום זה נגבה בהוראת קבע ואין לזה קול, ורק במלוה שהמעות עדיין קיימים, אף שזה מלוה ע"פ חייב לשלם.

שבמונה רגיל המחיר נמוך יותר כי הוא מתחשב לפי מס' הנפשות, האם יכול לקזז מהמחיר שדורש ממנו בעה"ב, בטענה שהוא מזיק לו?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א יש לחלק, אם השוכר ידע מזה מראש ולא התנה, הרי שהפסיד את עצמו, ואם לא ידע מזה, יש לחלק, אם לרוב השוכרים יש מונה רגיל, הוא צודק בטענתו ויכול לקזז ממחיר השכירות, אומנם אם יש חמישים אחוז שהמונה שלהם אינו נפרד אלא כלול בחשבון בעה"ב, אינו רשאי לקזז וההפסד שלו.

ש. אדם חנה ללא תיו וקיבל דו"ח, הוא לקח את הדו"ח והניח אותו על רכב אחר שגם ללא תיו, ובזכות זה לא נתנו דו"ח לשני, הלה עולה חדש, לקח ושילם את הדו"ח, האם הראשון נק' גזלן?

ת. השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א המניח את הדו"ח נקרא גזלן, והמשלם רשאי לתבוע את הכסף ששילם

ש. תינוק שנולד ביום עם צהבת ומילתו היתה אמורה להיות בשבת אולם עקב מחלתו נסע האב לשבות בעיר אחרת ובשבת חלה תפנית והרופא אמר לאם שאפשר למול אותו האם ימולו ללא נוכחות האב?

ת. השיבנו הגה"ג מורנו הרב יצחק זילברשטיין שליט"א יש למולו בנוכחות האם, עפ"י מה שכ' היעב"ץ בהגהותיו עמ"ס יבמות (עא) אם אביו חבוש ואמו כאן אין ממתנינים עד שיצא אביו מביה"ס, אומנם הרמב"ם ובשו"ע יו"ד (רסא) משמע שאין מלים תינוק שלא מדעת האב אלא אם עבר ונמנע למולו, ויש לחלק ששם גם האם נעדרת משא"כ בנידו"ד, וכן כ' בשו"ת שה"ל (הקמח) אם ברור שהאב לא יבא עד סוף יום השמיני יש למולו.

ש. אברך ששוכר דירה שאין לה מונה משלה, אלא מותקן ע"י בעה"ב, ולפי"ז הוא משלם, ונדע לו

ש. אדם נשוי שנפצע ונעשה פצוע דכא האסור לבא

בקהל, האם צריך להתגרש מאשתו?

ת. השיבנו הרה"ג אליהו בר שלום שליט"א נחלקו בזה הפוסקים עפ"י המבואר בשו"ע אהע"ז (ה) לדעת שפתי חכמים (דברים כגב) אין צריך לגרש את אשתו ורק שנשאה באיסור צריך לגרשה אומנם הכרעת האחרונים הובא באוצה"פ (שם) שחייב לגרשה, ובאחרונים דנו לגבי אדם שעבר ניתוח "פרוסטט" אם נחשב לפ"ד, עיני שו"ת בית אבי" (ד, אהע"ז קמט) ובשו"ת מנ"י (ב,קקג) וצי"א (י,כהכד) שיש להתירו לבא בקהל.

ש. אשה שבאה לראיון עבודה, וטופס צריכה לענות אם היא בהריון, ואם כן סיכוייה להתקבל נמוכים, האם מותר לה לציין "שליילי"?

ת. השיבנו הרה"ג גמליאל רבינוביץ שליט"א אין היתר לעשות כן, ומי שעושה כן לא רק שנכנסת לחשש גזל בלקיחת המשכורת לא לפי התנאים כמבואר בחו"מ (רכה), אלא יש בזה גניבת דעת, וכן פתיחת פה לשטן בזה שאומרת שאינה בהריון, וחלילה תפיל את העובר.

ש. מעשה באדם שקנה סנדקאות בכסף רב ולאחר ימים התברר שהילד גוי, האם הוא מקח טעות?

ת. השיבנו הגה"ג דוד אסולין שליט"א שרשאי לדרוש את כספו חזרה, ואף שמצאנו בס' הברית (רסנו) שכ' שגם הנולד מגויה יש למולו משום יליד ביתו, לא נקטינן כך להלכה, והרמ"א ביו"ד (רסגה) אסר למול גוי שלא לשם גירות, וביאר הט"ז שמבטל יחוד ישראל שנתחייבו במילה, ואף שכ' הרמ"א (רסהיא) שכל סנדק ה"ה כמקטיר קטורת, מכל מקום הרי הוא כמקטיר לע"ז, וביותר כשלא עשו שום קנין כמבואר ברמ"א (רטו).

ש. האם מותר להעלות לתורה, כהן שאשתו נאסרה עליו, כגון שנאנסה, והוא חי עמה?

ת. השיבנו הרה"ג אברהם חיים הרש שליט"א אין להעלותו לתורה עפ"י המבואר בשו"ע אעה"ז (ו,ו) ואו"ח (קכת,מ) שיש להחרימו ולא לישא וליתן עמו, עד שיגרשנה, ובכה"ח (קכח,רלז) כ' שאפי' אם עלה ירד, ונח' האחרונים אם יש עוד כהנים אחרים, הפס"ת (קכח,פג) הביא דעת האוסרים, והחשוקי חמד סוכה (עמ' תע) כ' שישאו כיון שאין ידו תקיפה. והגר"א בר שלום הוסיף שדו"ק זה שייך אף בכהן מכהני זמנינו כמובא בס' כתר כהונה (עמ' כא), ועיני שו"ת

יבי"א (ז,או"ח טו), ובאג"מ או"ח (ב,לג) כ' שאין להעלותו כהן אבל לשאר עליות רשאי לעלות.

ש. קטן שקבע מזוזה בחדרו ולאחר מכן הגדיל, האם צריך להסיר ולקבוע שוב?

ת. השיבנו הרה"ג אהרן זאב חשין שליט"א יש מחלוקת באחרונים אם צריך להסירה ולקבועה מחדש, בשו"ת צי"א (יו"ד עה) מהשו"ע יו"ד (רצא, ג) שכ' מחנכין את הקטנים לעשות מזוזות בפתחיהם עכ"ל. משמע שהם יקבעו בעצמם, אומנם הפרמ"ג (ראש יוסף ברכות כ:) כ' שקטן לאו בר מצוה הוא ואינו קובע לעצמו, ובשו"ת תול"ש (שז) ובשו"ת יבי"א (ג, או"ח כז) הוכיחו שאין צריך להסירה כיון שגדל קיימת המזוזה בפתחו וסגי בהכי.

ש. סב חילונו ביקש מנכדו לחם, ויודע שהסב לא יטול ידיו ויברך האם יתחמק?

ת. השיבנו הרה"ג מאיר סנדר שליט"א עפ"י המבואר במ"ב (קסגב) אם האוכל הוא של האוכל אין לחוש ללפני עיור אם יכול לקחתו בעצמו. והרה"ג אברהם דבדה שליט"א הוסיף עפ"י שו"ת שה"ל (ד,יז) שמי שמורגל בהכי אין בו איסור מסייע, ואם יש חשש שאם לא יתן לו יאכל הלה איסור שרי להגיש לו, ושם (תקסה) כ' אם עי"ז יוכל להשפיע שיחזור בתשובה מותר להגיש לו, אומנם הגה"ג דוד אסולין שליט"א כ' להחמיר כיון שכאן יש אסור של נט"ו וברכה ראשונה ואחרונה שהיא מדאו"מ אומנם הגר"ש"ז (הליכות בת ישראל יד,כג) כ' בשם החזו"א (שביעית ט,יב) להתיר כשיש חשש איבה, אומנם קשה להקל באיסור תורה.

ש. האם מותר לקנות מוצר כשר סגור, מחנות המוכרת דבר אחר? ולהיכנס לנקביו? ולחשמלאי

לבא לתקן את החשמל שם?

ת. השיבנו הרה"ג ירון אשכנזי שליט"א יש להבחין במטרה שלו, אם צריך לנקבו יש להתיר שהרי השו"ע או"ח (גיז) כ' המשהה נקביו עובר בבל תשקצו, ואם רוצה לקנות בקבוק מים וכיו"ב יש להימנע מלהיכנס, עפ"י מה שכ' הרמב"ם הל' יסודי התורה (היא) אם עושה דבר שהבריות מרננים אחריו אפי' שאינו דבר עבירה אסור מפני חילול ה', ולחשמלאי לתקן חשמל, הורה מרן הגרי"ש"א זצ"ל שימנע מכיון שמתקן את החשמל שמחזיק את בשר הטריפות, והוי מסייע בידי עוברי עבירה.

ש. האם יש איסור "לא ילבש" בבגדי תינוקות? אשה

הרוצה ללבוש את חליפת הבעל כשהם בחוץ וקר,

האם מותר לה?

ת. השיבנו הרה"ג ישראל אומן שליט"א עפ"י המבואר בשו"ע יו"ד (קפב) אין להלביש לתינוק בגדי תינוקות שגזה"כ הוא ואפי' בן יום אסור, וכ"כ החינוך (תקמג) ובשו"ת מנ"י (ב,קחב), ואם הבגדים אינם מיוחדים לזכר או נקבה יש להתיר עד גיל שלוש, ויש מתירים עד גיל שש, ולהלביש בכדי להגן מפני הקור יש להתיר עפ"י מה שכ' הט"ז (שם ד) שאין לאסור כשכוונתו להגן מפני הקור וכ"כ בשו"ת שה"ל (ו,קיא), ועיני בס' ברית אברהם (ב,כח) מה שהאריך בזה.

ש. מצא כרטיס אנונימי "רב קו" ובו נסיעה בודדת האם צריך להכריז?

ת. השיבנו הרה"ג משה כהניא שליט"א נראה לחלק בין כרטיס שיש בו הרבה זכויות ואין דרך בנ"א לזכור, אי"צ להכריז. אומנם אם יש זכות בודדת, באנו למח' הראשונים האם מנין שאפשר לתלות שהטוען שהוא המאבד ניחש, לתוס' יבמות (קטו) אינו ס' ולריטב"א ותוס' ראש היו מנין סימן, ומכיון שהוא מח' המוציא מחברו עליו הראיה.

ש. מוכר שגילה שהפועל שלו מביא סחורה משלו ומוכר ללקוחותיו, האם יכול לתבוע ממנו דמי נזק?

והאם חייב לשלם לפועל משכורת?

ת. השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א יש לחלק אם נשכר לכל מה שיאמר לו בעה"ב והריחיו בזמן זה נתבאר בנתי"מ (קעו,כ) שהריחיו לבעה"ב, ואם נשכר לדברים פרטיים הריחיו של הפועל ובעה"ב ינכה לו משכרו.

ש. אשה מבוגרת שבאה לטבול ושאלה הבלנית לשם מה? היא ענתה שהיא עולה להר הבית, האם

חייבת למנוע ממנה?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א אסור לה לעשות כן, ויש למונעה שלא לתת יד לפושעים הרודפים את עמ"י. אומנם דעת הגר"ש שעיו שאין למונעה כיון שעושים עפ"י הרבנים שלהם, ואם יש רב למקווה יאמרו שכאן הרב קובע.

ש. בקבוקי יין מזכוכית, שרוצים להמשיך להשתמש בהם האם צריכים טבילה?

ת. השיבנו הרה"ג חיים שירי שליט"א יש לפוטרום מטבילה כיון שנעשים בחברה לשימוש חד פעמי ואתה מחשיבו לכלי, ובפרט כל זכוכית דהוי מדרבנן.

נשגר ברכת ישר כח, לכל הנושאים ונותנים עמנו, הרבנים הגאונים הגדולים שליט"א

הרב יצחק זילברשטיין. הרב דוד אסולין. הרב אברהם בן חיים. הרב שלמה שעיו. הרב ציון בן אדיבה. הרב אברהם חיים הרש.

הרב משה כהניאן. הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. הרב ירון אשכנזי. הרב אליהו בר-שלום. הרב אהרן זאב חשין. הרב מאיר סנדר.

להצלחת מר אסף מזרחי הי"ו שיזכה לשוב טוב ונחת מכל יוצאי חלציו